

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๒ สอบสวน มาตรา ๑๒๐-๑๕๖

ครั้งที่ ๔ วันศุกร์ที่ ๒๓ ม.ค. ๒๕๖๕

อ.สันทนี ดิษยบุตร
ผู้อำนวยการสำนักงานยุทธศาสตร์กระบวนการยุติธรรม
สถาบันนิติวัชร์ สำนักงานอัยการสูงสุด

ผู้สำคัญตนว่ามีความฉลาดสามารถเป็นเลิศอยู่เสมอ
มักพาตัวไม่รอด เพราะความสำคัญตนเช่นนั้น จะปิดบังโอกาส
ที่จะชวนช่วย หรือได้มาซึ่งปัญญาที่สูงขึ้นไป ตัวอย่างก็มีปรากฏ
ในประวัติศาสตร์ของโลกมาแล้วมากมาย
ที่ผู้มีปัญญาความสามารถและอำนาจต้องพ่ายแพ้ล่มจมไป

พระราชโอรส สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๘

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๓๗๘/๒๕๕๕

ความผิดฐานร่วมกันมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งมีผู้ร่วมกระทำความผิดสองคน ซึ่งเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องกันในหลายท้องที่ จากที่ผู้ต้องหาคนหนึ่งนำยาเสพติดให้โทษติดตัวในขณะที่เดินทางผ่านอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เพื่อต่อมายังกรุงเทพมหานคร เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจจับกุมผู้ต้องหาคนแรกได้ก่อนในท้องที่ของสถานีตำรวจภูธรอำเภอสีคิ้ว พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอสีคิ้วซึ่งเป็นท้องที่ที่จับผู้ต้องหาได้ก่อนจึงเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ การที่เจ้าพนักงานตำรวจชุดจับกุมควบคุมตัวจำเลยและ ท. พร้อมด้วยยาเสพติดให้โทษของกลางส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอสีคิ้วทำการสอบสวน จึงชอบด้วยกฎหมาย

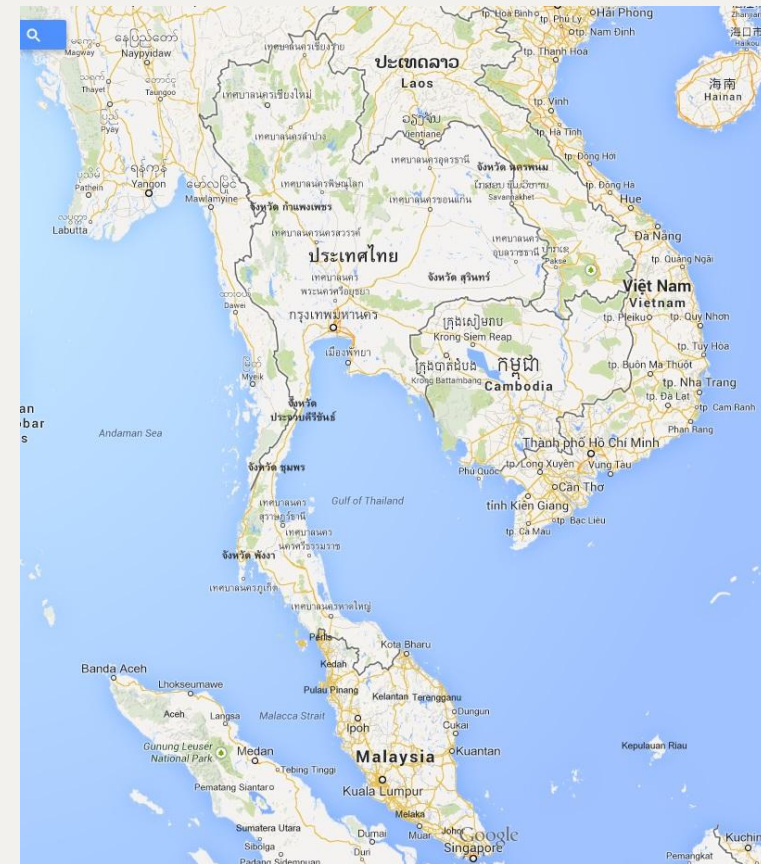
คดีนี้ เจ้าพนักงานตำรวจจับกุม ส. ได้ในเขตอำเภอปางศิลาทองพร้อมด้วยเมทแอมเฟตามีนจำนวน ๔๐๐ เม็ด ส.ให้การชี้ชัดทอคว่าซื้อมาจากจำเลยในเขตอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร เจ้าพนักงานตำรวจจึงตามไปจับจำเลยได้ในเขตอำเภอเมืองกำแพงเพชร ดังนั้น เมื่อจำเลยจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนที่อำเภอคลองลาน ความผิดของจำเลยฐานจำหน่ายเมทฯจึงเกิดที่อำเภอคลองลาน และไม่ปรากฏว่า จำเลยกับ ส. ร่วมกันมีเมทฯ ดังกล่าวไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายภายหลังจากนั้นอีก ทั้งท้องที่ที่จำเลยถูกจับก็อยู่ในเขตอำนาจของ สภอ. เมืองกำแพงเพชร การที่พนักงานสอบสวน สภอ. ปางศิลาทอง ทำการสอบสวนจำเลยฐานจำหน่ายเมทฯในคดีนี้ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่เป็นการสอบสวนตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๒๐ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง (อ้างอิง คำพิพากษาศฎีกาที่ ๒๕๒๘/๒๕๔๘)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๑๕๘/๒๕๖๖

...เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยทั้งสองร่วมกันฆ่าผู้ตายในท้องที่ตำบลท่าทราย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี แล้วหั่นศพใส่ถุงนำไปทิ้ง เผลอทำลายในท้องที่ตำบลบ้านกรด อำเภอบางปะอิน และตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องกันในท้องที่ต่างๆเกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไป เมื่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรวังน้อย ซึ่งพบชิ้นส่วนของผู้ตายก่อน จึงเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบการสอบสวน ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ วรรคแรก (๓) และวรรคสอง (ข)

กรณีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง “ถ้าความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทยให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หรือจะมอบหมายหน้าที่นั้นให้พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนคนใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนแทนก็ได้”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๘๒/๒๕๖๕

โจทก์บรรยายฟ้องและนำสืบว่า จำเลยทั้งเจ็ดกับพวกร่วมกันกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ฐานร่วมกันฉ้อโกงประชาชน และฐานร่วมกันพยายามฉ้อโกงประชาชน ด้วยการโทรศัพท์จากต่างประเทศหลอกลวงให้ผู้เสียหายโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของคนร้าย เป็นเหตุให้ผู้เสียหายที่ ๑ ถึงที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๗ หลงเชื่อโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของคนร้าย การกระทำทั้งหมดตั้งแต่โทรศัพท์จากต่างประเทศหลอกลวงผู้เสียหายทั้งเจ็ด จนกระทั่งผู้เสียหายที่ ๑ ถึงที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๗ โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของคนร้ายเป็นความผิดที่กระทำนอกราชอาณาจักร ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง เมื่อพันตำรวจเอก ส. เสนอความเห็นต่ออัยการสูงสุดและอัยการสูงสุดได้แต่งตั้งให้พันตำรวจเอก ส. กับพวก เป็นพนักงานสอบสวนคดีนี้ ถือว่าพันตำรวจเอก ส. กับพวกมีอำนาจทำการสอบสวน ตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง การสอบสวนชอบด้วยกฎหมาย โจทก์มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๑๘/๒๕๕๘

โจทก์ฟ้องกล่าวหาว่าจำเลยร่วมกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน โดยเหตุเกิดที่ตำบลนากลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู และแขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร และประเทศสิงคโปร์ เกี่ยวพันกัน จึงเป็นกรณีการกระทำของจำเลยเป็นความผิดซึ่งมีหลายกรรมกระทำลงในท้องที่ต่าง ๆ กัน ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙(๔) พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจึงเป็นพนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่จับจำเลยได้อยู่ในเขตอำนาจ ไม่ใช่กรณีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทยอย่างเดียว ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐ ซึ่งอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ คดีนี้ตามฟ้องจับจำเลยได้เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๓ และนำส่งพนักงานสอบสวน ทำการสอบสวนแล้ว การสอบสวนจึงเป็นไปโดยชอบ และโจทก์มีอำนาจฟ้องคดีนี้ได้ ปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้จำเลยจะเพียงยกขึ้นฎีกา ไม่ได้ยกขึ้นในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ก็ไม่ต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๕๕๒/๒๕๕๘

คดีนี้โจทก์ฟ้องและนำสืบว่า จำเลยพา ร. ผู้เสียหายจากประเทศไทยส่งออกไปนอกราชอาณาจักรยังประเทศญี่ปุ่น แล้วหวังเหนี่ยวรั้งกักขังไว้ และจัดให้อยู่อาศัยในประเทศญี่ปุ่นเพื่อให้ผู้เสียหายทำการค้าประเวณีที่สถานที่การค้าประเวณีที่ประเทศญี่ปุ่นโดยการฉ้อฉลและใช้อุบายหลอกลวงผู้เสียหาย เพื่อบังคับข่มขู่ให้ผู้เสียหายกระทำการค้าประเวณี หรือเพื่อสนองความใคร่หรือสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการลำเอียงเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใดอันเป็นการมิชอบ เพื่อจำเลยจะได้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้เสียหาย โดยผู้เสียหายไม่ยินยอมและไม่สามารถขัดขืนได้ เหตุเกิดที่ประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นหลายท้องที่เกี่ยวพันกัน อันเป็นการกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖, ๕๒ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๙ ป.อ. มาตรา ๒๘๓ การกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการกระทำความผิดที่มีโทษตามกฎหมายไทยและได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทยด้วย ซึ่ง ป.วิ.อ. มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หรือจะมอบหมายหน้าที่นั้นให้พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนคนใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนแทนก็ได้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า อัยการสูงสุดมอบหมายให้พนักงานสอบสวน กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ทำการสอบสวน โดยให้พนักงานอัยการ สำนักงานคดีอาญา ร่วมทำการสอบสวน และให้ผู้บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์หรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ดังนี้ พนักงานสอบสวน กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ จึงมีอำนาจสอบสวนคดีนี้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

ข้อสอบเนติฯ สมัยที่ ๖๕ ปีการศึกษา ๒๕๕๕

ข้อ ๓ เจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจนครบาลบางเขนจับกุม **นายสมบัติ** ได้พร้อมเมทแอมเฟตามีน จำนวน ๑๐๐ เม็ด นำส่งพันตำรวจโทโชคชัยพนักงานสอบสวนดำเนินคดี จากการสอบสวนขยายผล นายสมบัติให้การชัดเจนว่าได้ร่วมกับ **นายสมชาย** จำหน่ายเมทแอมเฟตามีน พันตำรวจโทโชคชัยแจ้งให้ร้อยตำรวจโทบุญส่งทราบ ร้อยตำรวจบุญส่งจึงวางแผนให้นายสมบัติโทรศัพท์จากสถานีตำรวจนครบาลบางเขนสั่งซื้อเมทแอมเฟตามีนจากนายสมชายอีก จำนวน ๑๐๐ เม็ด โดยตกลงส่งมอบสิ่งของกันที่หน้าบ้านพักของนายสมชายในเขตท้องที่สถานีตำรวจนครบาลพญาไทในวันเดียวกัน เมื่อร้อยตำรวจโทบุญส่งกับพวกเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุมซึ่งแอบซุ่มดูการล่อซื้อเห็นนายสมบัติล่อซื้อเมทแอมเฟตามีนได้แล้ว จึงร่วมกันเข้าไปจับกุมนายสมชายที่หน้าบ้านพักทันที พร้อมยึดได้ธนบัตรที่ใช้ล่อซื้อและเมทแอมเฟตามีนที่ได้จากการล่อซื้อเป็นของกลาง

ข้อสอบเนติฯ สมัยที่ ๖๕ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ (ต่อ)

- ขณะปฏิบัติหน้าที่ตรวจค้นบ้านพักของจำเลย ร้อยตำรวจโทบุญส่ง ได้บอกกับนายสมชายว่า หากมีเมทแอมเฟตามีนอยู่อีกให้นำมามอบให้จะได้รับโทษเบา นายสมชายจึงนำเมทแอมเฟตามีนที่ตนซุกซ่อนไว้ภายในบ้านมามอบให้ร้อยตำรวจโทบุญส่งยึดไว้เป็นของกลาง หลังจากนั้นจึงนำตัวนายสมชาย พร้อมของกลางทั้งหมดมาสอบสวนที่สถานีตำรวจนครบาลบางเขน ต่อมาพนักงานอัยการยื่นฟ้องนายสมชายเป็นจำเลยต่อศาลอาญาในความผิดฐานจำหน่ายและมีไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑

ให้วินิจฉัยว่า

- (ก) พนักงานอัยการ โจทก์มีอำนาจฟ้องนายสมชายจำเลยหรือไม่
- (ข) การที่ร้อยตำรวจโทบุญส่งพุดจูงใจให้จำเลยนำเมทแอมเฟตามีนที่ซุกซ่อนไว้ในบ้านมามอบให้เพื่อให้ได้มาซึ่งของกลางในขณะปฏิบัติหน้าที่ตรวจค้นเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ชงคำตอบ

(ก) เจ้าพนักงานตำรวจพบการกระทำผิดของนายสมบัติก่อนแล้วจึงสอบสวนขยายผล นายสมบัติให้การ ชัดทอคว่า ได้ร่วมกับจำเลยจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน การที่ร้อยตำรวจโทบุญส่งวางแผนให้นายสมบัติโทรศัพท์ สั่งซื้อเมทแอมเฟตามีนของกลางจากจำเลยอีกจนจับกุมจำเลยได้ในท้องที่สถานีตำรวจนครบาลพญาไท จึงเป็น ความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องเกี่ยวพันกันทั้งในท้องที่ สน.บางเขน ซึ่งเป็นท้องที่ที่นายสมบัติโทรศัพท์ ล่อซื้อและ สน.พญาไท ซึ่งเป็นท้องที่ที่ทำการล่อซื้อเมทแอมเฟตามีนของกลางและจับกุมจำเลยได้ พนักงาน สอบสวนท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องจึงมีอำนาจสอบสวน ดังนั้น พนักงานสอบสวน สน. บางเขนย่อมมี อำนาจสอบสวนได้โดยชอบตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๓) พนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องตามมาตรา ๑๒๐ (เทียบคำพิพากษาฎีกา ๔๓๓๓/๒๕๕๔)

ธงคำตอบ (ต่อ)

(ข) การที่ร้อยตำรวจโทบุญส่ง เจ้าพนักงานตำรวจผู้ตรวจค้นจับกุมจำเลย ได้บอกจำเลยว่า หากมีเมทแอมเฟตามีนอยู่อีกให้นำมามอบให้จะได้รับโทษเบาลงนั้น เป็นการพูดในขณะที่ปฏิบัติภารกิจการตรวจค้นเพื่อให้ได้มาซึ่งของผิดกฎหมายที่อยู่ในความครอบครองของจำเลย แม้จะเป็นการพูดจูงใจในทำนองว่า จำเลยจะได้รับโทษเบาลงก็ไม่ถึงขั้นเป็นการให้คำมั่นสัญญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๕ จึงมิใช่เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๔๒/๒๕๔๐)

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ลักษณะ ๒ หมวด ๒ อำนาจสืบสวนและสอบสวน (มาตรา ๑๗ ถึง มาตรา ๒๑/๑)

มาตรา ๑๗ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจทำการสืบสวนคดีอาญาได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๘๒/๒๕๖๖

อำนาจในการสืบสวนไม่มีกฎหมายจำกัดอำนาจเจ้าพนักงานตำรวจให้ทำการสืบสวนได้ เฉพาะในท้องที่ที่ตนประจำการเท่านั้น เจ้าพนักงานตำรวจย่อมมีอำนาจสืบสวนในท้องที่อื่นใด ตามอำนาจและหน้าที่ที่พระราชอำนาจจักร ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๗ ส่วนอำนาจสอบสวนของพนักงานสอบสวน มีอำนาจสอบสวนเฉพาะคดีที่อยู่ในอำนาจของตนตามมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ เท่านั้น แม้อัยการ ร. และดาบตำรวจ ร. จะเป็นตำรวจประจำการในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร มิได้ประจำการในเขตพื้นที่ของสถานีตำรวจภูธรคลองหลวงอันเป็นพื้นที่ของการสอบสวน การสืบสวนในการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน ทั้งการติดตามจับกุมจำเลยของ ร้อยตำรวจเอก ค. และดาบตำรวจ ร. ตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย เป็นการสืบสวนที่ชอบด้วยกฎหมาย การสอบสวนของพนักงานสอบสวนชอบแล้ว โจทก์มีอำนาจฟ้อง

การสอบสวนชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

๑. ผู้สอบสวนมีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายให้ทำการสอบสวนได้ กล่าวคือ

๑.๑ พนักงานสอบสวนที่ทำการสอบสวนต้องมีอำนาจสอบสวน

ตามมาตรา ๑๘-๒๐

๑.๒ พนักงานสอบสวนผู้สรุปสำนวนทำความเห็นส่งพนักงานอัยการ

ต้องเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ตามมาตรา ๑๘ วรรค ๓

มาตรา ๑๙ วรรคท้าย หรือมาตรา ๒๐ วรรค ๑ แล้วแต่กรณี

๑.๓ ต้องมีการแจ้งข้อหาโดยชอบ ตามมาตรา ๑๓๔

๒. คดีความผิดต่อส่วนตัวต้องมีการร้องทุกข์โดยชอบตามมาตรา ๑๒๑

ประกอบมาตรา ๒ (๗)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๓๐/๒๕๕๖

หลังจากที่พันตำรวจเอก ศ. เข้าร้องทุกข์ต่อพันตำรวจโท พ. พนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่จำเลย พันตำรวจโท พ. มิได้แจ้งข้อหาความผิดฐานปลอมและใช้เอกสารราชการปลอมให้จำเลยทราบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ กับมิได้ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานปลอมและใช้เอกสารราชการปลอม แม้การสอบสวนของคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ซึ่งผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดแต่งตั้งจะได้พบการกระทำของจำเลยซึ่งเป็นการปลอมและใช้เอกสารราชการปลอม ก็มีใช้เป็นการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนที่มีอำนาจสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ ถือได้ว่ามิได้มีการสอบสวนจำเลยในความผิดฐานปลอมและใช้เอกสารราชการปลอมมาก่อน โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดฐานปลอมและใช้เอกสารราชการปลอม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๔๕๐/๒๕๕๐

พนักงานสอบสวนได้สอบคำให้การพยานหลายปากและรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับความผิดแล้วกล่าวหาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส แต่พนักงานอัยการเห็นว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นและมีคำสั่งให้แจ้งข้อหาเพิ่มเติม เมื่อแจ้งข้อหาแก่จำเลยเพิ่มเติมว่าพยายามฆ่าผู้อื่น จำเลยให้การปฏิเสธ ดังนี้ ถือว่าคดีนี้ได้มีการสอบสวนในความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นแล้ว พนักงานอัยการจึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๐๕/๒๕๔๑

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗ วรรคหนึ่งบัญญัติให้ในการสอบสวน ใต้สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณาคดี ที่นิติบุคคล เป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย ให้ออกหมายเรียกผู้จัดการหรือผู้แทนอื่น ๆ ของนิติบุคคลนั้น ให้ไปยังพนักงานสอบสวนหรือศาล แล้วแต่กรณี คำว่า **ผู้จัดการหรือผู้แทนอื่น**ของนิติบุคคลตามบทบัญญัติดังกล่าว นั้น ย่อมหมายถึง **ผู้ที่มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลนั้นตามกฎหมาย** เช่น กรรมการผู้จัดการของบริษัท

พนักงานสอบสวนทำการสอบสวน ก. กรรมการคนหนึ่งของบริษัทจำเลยในฐานะตัวแทนบริษัทจำเลย โดย**มิได้สอบสวน** **อ. กรรมการผู้จัดการและผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัทจำเลย** และตามบันทึกคำให้การของ ก. มีข้อความว่า ก. ไม่ขอให้การชั้นสอบสวน จะไปให้การในชั้นศาล และยังให้การว่า **ก. เป็นกรรมการบริษัทจำเลย แต่ ก. ไม่มีอำนาจลงชื่อในการทำนิติกรรมของบริษัทจำเลย ทั้งไม่ปรากฏว่าบริษัทจำเลยมอบอำนาจให้ ก. กระทำการแทนบริษัทจำเลยได้** ดังนี้ พนักงานสอบสวนจึงไม่มีอำนาจสอบสวน ก. ในฐานะตัวแทนบริษัทจำเลยเกี่ยวกับคดีอาญาคดีนี้ กรณีย่อมถือไม่ได้ว่ามีการสอบสวนบริษัทจำเลยโดยชอบแล้ว พนักงานอัยการจึงไม่มีอำนาจฟ้องบริษัทจำเลยเป็นคดีนี้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐

มาตรา ๑๒๘

พนักงานสอบสวนมีอำนาจให้เจ้าพนักงานอื่นทำการแทน ดังต่อไปนี้

(๑) การใดในการสอบสวนอยู่นอกเขตอำนาจของตน มีอำนาจส่งประเด็นไปให้พนักงานสอบสวน ซึ่งมีอำนาจทำการนั้นจัดการได้

(๒) การใดเป็นสิ่งเล็กน้อยในการสอบสวน ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของตน ไม่ว่าจะทำเองหรือจัดการตามประเด็น มีอำนาจสั่งให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทำแทนได้ แต่ทั้งนี้เมื่อประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมิได้เจาะจงให้ทำด้วยตนเอง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๓๑/๒๕๔๗ การแจ้งข้อหาเพิ่มเติมแก่จำเลยทั้งสองจากการกระทำที่ได้มีการสอบสวนไว้โดยชอบแล้ว โดยจำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ ถือได้ว่าเป็นสิ่งเล็กน้อยในการสอบสวน ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของพันตำรวจโท ส. หัวหน้าพนักงานสอบสวน และมีได้มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดเจาะจงให้การกระทำดังกล่าวพนักงานสอบสวนต้องกระทำด้วยตนเอง เมื่อร้อยตำรวจโท บ. ซึ่งเป็นผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของพันตำรวจโท น. และพันตำรวจโท ส. ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาให้ทำการสอบสวนเพิ่มเติมแทนการสอบสวนเพิ่มเติมจึงชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๘(๒) แล้ว

มาตรา ๑๒๕

ให้ทำการสอบสวนรวมทั้งการชันสูตรพลิกศพ ในกรณีที่ความตายเป็นผลแห่งการกระทำผิดอาญา ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้ อันว่าด้วยการชันสูตรพลิกศพ ถ้าการชันสูตรพลิกศพยังไม่เสร็จ ห้ามมิให้ปล่อยผู้ต้องหาไปยังศาล

- คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๙๙-๑๓๐๐/๒๕๘๑ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๙ บัญญัติแต่ว่า เมื่อการชันสูตรพลิกศพทำยังไม่เสร็จ ห้ามมิให้ฟ้องร้อง **กรณีที่ไม่ได้มีการชันสูตรพลิกศพหรือการชันสูตรไม่สมบูรณ์ตามกฎหมายนั้น** หาได้อยู่ในข้อห้ามมิให้ฟ้องร้องไม่
- คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๓/๒๕๙๓ แม้ **การชันสูตรพลิกศพจะได้กระทำไปโดยไม่ชอบ** ก็ไม่มีกฎหมายห้ามมิให้ฟ้อง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๕๐/๒๕๓๙ จำเลยได้ทำร้ายผู้ตาย หลังจากนั้นจำเลยจึงไปแจ้งความว่าผู้ตายบุกกรุก
เจ้าพนักงานตำรวจนำตัวผู้ตายส่งโรงพยาบาลและต่อมาถึงแก่ความตาย พนักงานสอบสวนจึงร่วมกับแพทย์
ชั้นสูตรพลิกศพผู้ตายไว้ โดยที่ขณะผู้ตายถูกจำเลยทำร้ายนั้น ผู้ตายมิได้เป็นผู้ต้องหาในข้อหาบุกกรุกและมีได้อยู่
ในความควบคุมของเจ้าพนักงานแต่อย่างใด แม้ผู้ตายจะถึงแก่ความตายในระหว่างที่เจ้าพนักงานตำรวจนำตัว
ส่งโรงพยาบาล ก็ไม่ใช่กรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตาม
หน้าที่ หรือตายในระหว่างควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ จึงไม่ใช่กรณีที่ต้อง
ดำเนินการ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๐ วรรคสาม เมื่อพนักงานสอบสวนและแพทย์ทำการชั้นสูตรพลิกศพ
เสร็จแล้ว พนักงานอัยการโจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๓๐/๒๕๔๖

แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฯ มาตรา ๒๔๑ วรรคแรก จะบัญญัติให้ผู้ต่องหาที่มีสิทธิได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม และป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๐ กำหนดให้เริ่มการสอบสวนโดยไม่ชักช้า จะทำการในที่ไหนใด เวลาใด แล้วแต่จะเห็นสมควรโดยผู้ต่องหาไม่จำเป็นต้องอยู่ด้วย อันเป็นบทบัญญัติเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต่องหา ให้ได้รับผลกระทบจากการเป็นผู้ต่องหาให้น้อยที่สุด แต่ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายว่าถ้าพนักงานสอบสวนมิได้ทำการสอบสวนโดยไม่ชักช้าแล้ว การสอบสวนนั้นจะเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบ ดังนั้น แม้ปรากฏว่าพนักงานสอบสวนเพิ่งเริ่มทำการสอบสวนเกี่ยวกับความผิดจำเลยในข้อหาที่มีเฮโรอีนไว้ในครอบครอง ในระหว่างที่จำเลยต้องโทษอยู่ในเรือนจำคลองเปรมหลังจากได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาถึง ๑ ปี ๓ เดือน ก็ตาม แต่เมื่อการสอบสวนคดีนี้กระทำโดยเจ้าพนักงาน ซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน การสอบสวนคดีนี้จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษาศึกษาที่ ๑๖๘๐/๒๕๓๒ สอบสวนที่โรงพยาบาล

จำเลยเป็นพนักงานสอบสวน จะทำการ**สอบสวนที่ใดเวลาใดก็ได้**แล้วแต่จะเห็นสมควรตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๐ การที่จำเลย**สอบถาม**ข้อเท็จจริงบางประการจาก**โจทก์ที่โรงพยาบาลแล้วไปจดลงในคำให้การ**ของ**โจทก์ที่สถานีตำรวจ** อันเป็นที่ทำการของจำเลยภายหลังโดยระบุว่าเป็นการสอบสวนที่สถานีตำรวจ เพียงเหตุเท่านั้น**หาเป็นการทำและรับรองเอกสารเท็จไม่**

คำพิพากษาศฎีกาที่ ๖๖๑๒-๖๖๑๓/๒๕๔๒

การสอบสวนคำให้การของ ต. และ ป. มีขึ้นก่อนที่จำเลยที่ ๒ ถูกจับกุม แม้ข้อความที่บันทึกจะเป็นพยานบอกเล่าและไม่ได้ทำต่อหน้าจำเลยที่ ๒ ก็สามารถรับฟังประกอบคำเบิกความของ ร. ซึ่งเป็นประจักษ์พยานลงโทษจำเลยที่ ๒ ได้

การสอบสวน จะทำเวลาใดก็ได้ การสอบสวนในขณะที่พนักงานสอบสวน ไม่ได้เข้าเวร ก็ไม่ทำให้การสอบสวนเสียไป

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๐๙๖/๒๕๓๖ เจ้าพนักงานตำรวจในตำแหน่งที่กฎหมายบัญญัติว่า มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนย่อมมีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนตลอดเวลาที่เจ้าพนักงานตำรวจผู้นั้นยังดำรงตำแหน่งดังกล่าว การที่เจ้าพนักงานตำรวจในตำแหน่งพนักงานสอบสวนผู้ใด จะต้องเข้าเวรปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนในวัน เวลาใด เป็นเพียงระเบียบหรือข้อบังคับภายในของหน่วยราชการที่ผู้นั้นสังกัดอยู่ ไม่มีผลทำให้เจ้าพนักงานตำรวจในตำแหน่งพนักงานสอบสวน ในขณะที่ไม่ได้เข้าเวรปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวน ไม่มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวน ดังนั้น แม้ในขณะที่ร้อยตำรวจเอก ป. รับแจ้งความร้องทุกข์จากโจทก์ร่วม ร้อยตำรวจเอก ป. ยังไม่ได้เข้าเวรปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวน ก็ต้องถือว่าร้อยตำรวจเอก ป. มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวน ในทันทีที่รับแจ้งความร้องทุกข์จากโจทก์ร่วม การสอบสวนของร้อยตำรวจเอก ป. เป็นการสอบสวนที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

มาตรา ๑๓๑

ให้พนักงานสอบสวนรวบรวม**หลักฐานทุกชนิด** เท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกลงกล่าวหา เพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ให้เห็น**ความผิด** หรือ**ความบริสุทธิ์**ของผู้ต้องหา

คำพิพากษาศึกษาที่ ๑๓๕๐/๒๕๒๒

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๑ บัญญัติให้พนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานทุกชนิด โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นหลักฐานที่พนักงานสอบสวนหาได้เอง หรือที่ผู้เสียหาย หรือผู้ต้องหา ยื่นต่อพนักงานสอบสวน เพื่อเป็นพยานหรือที่บุคคลภายนอกส่งมา ทั้งนี้ เพื่อที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกร้องหา และเพื่อที่จะรู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิด

คำพิพากษาศึกษาที่ ๓๘๘๖/๒๕๕๓

ไม่มีกฎหมายบัญญัติห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนพยานที่ผู้ต้องหานำมา
ถ้อยคำต่อพนักงานสอบสวน ทั้งไม่มีกฎหมายบัญญัติห้ามมิให้ผู้ต้องหาพยานไปให้ถ้อยคำ
พนักงานสอบสวน ดังนั้น การที่พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนพยานโจทก์ ซึ่งเป็นพยาน
ผู้ต้องหาไปให้การต่อพนักงานสอบสวนจึงรับฟังได้

ให้
ต่อ
ที่

Note

การรวบรวมพยานหลักฐานเป็น*ดุลยพินิจ*ของพนักงานสอบสวน ดังนั้น การที่พนักงานสอบสวนไม่ได้ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ไม่ยึดทรัพย์บางอย่าง มาเป็นพยานหลักฐาน ไม่เรียกพยานบุคคลบางคน มาสอบปากคำ ก็ไม่ถือว่าเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๔๓/๒๕๖๖

พนักงานสอบสวนจะรวบรวมพยานหลักฐานชนิดใด และอย่างไรบ้างเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนที่จะพิจารณาใช้ดุลพินิจภายใต้ขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๑ เมื่อการรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนได้มีการสอบปากคำพยานที่เกี่ยวข้อง และมีพยานเอกสารที่แสดงว่าจำเลยครอบครองที่ดินที่เกิดเหตุซึ่งอยู่ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามความผิดที่จำเลยถูกกล่าวหา การที่พนักงานสอบสวนไม่ได้สอบปากคำบุคคลอื่นหรือเรียกเอกสารใดมาเป็นพยานหลักฐานตามที่จำเลยอ้างก็หาเป็นเหตุให้การสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่

คำพิพากษาศึกษาที่ ๘๖๘/๒๕๕๓

จำเลยขอแสดงความบริสุทธิ์ใจด้วยการขอให้พนักงานสอบสวนหาสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ แต่พนักงานสอบสวนไม่ดำเนินการให้ซึ่งเป็นดุลพินิจของพนักงานสอบสวนและโจทก์ในการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อเห็นว่าพยานหลักฐานที่รวบรวมไว้เพียงพอแล้วจึงสรุปสำนวนความเห็นสั่งฟ้องจำเลย การสอบสวนจึงชอบแล้ว ส่วนที่จำเลยเห็นว่าควรจะต้องมีการตรวจหาสารพันธุกรรม เมื่อพนักงานสอบสวนไม่ดำเนินการให้ จำเลยก็สามารถดำเนินการให้มีการตรวจหาสารดังกล่าวเองได้ การที่ไม่มีการตรวจหาสารพันธุกรรมจึงไม่มีผลทำให้การสอบสวนไม่ชอบแต่อย่างใด

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๕๒/๒๕๖๔

ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๑ ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิด เพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำความผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ จึงเป็นดุลพินิจของพนักงานสอบสวนที่จะรวบรวมพยานหลักฐาน เมื่อพนักงานสอบสวนเห็นว่าพยานหลักฐานเพียงพอแล้วจะไม่รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมหรือดำเนินการสอบพยานก็ได้ ไม่ทำให้พยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนรวบรวมไว้แล้วไม่อาจรับฟังได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๔๓๑/๒๕๖๔

ในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อจะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษนั้น เป็นอำนาจของพนักงานสอบสวน เมื่อพนักงานสอบสวนพิจารณาเห็นว่าพยานหลักฐานที่มีอยู่ เพียงพอแล้วย่อมเป็นดุลพินิจของพนักงานสอบสวน ที่เห็นว่าไม่จำเป็นต้องนำพยานหลักฐานส่งตรวจพิสูจน์ก็ย่อมกระทำได้ ประกอบกับได้ความจากพันตำรวจโท ว. ว่า สาเหตุที่ไม่ได้มีการตรวจเขม่าดินปืนที่มือของจำเลย เนื่องจากการตรวจหาเขม่าดินปืนจะต้องกระทำหลังเกิดเหตุภายในไม่เกิน ๖ ชั่วโมง แต่คดีนี้มีการตรวจค้นที่บ้านจำเลยเกิน ๖ ชั่วโมงแล้วพนักงานสอบสวนจึงมีเหตุผลที่ไม่ส่งตรวจพิสูจน์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๘๘/๒๕๕๔

คดีอาญาเรื่องหนึ่งได้มีการสอบสวนและฟ้องร้องผู้กระทำผิดต่อศาลจนศาลพิพากษาลงโทษไปแล้ว ภายหลังจับผู้ร่วมกระทำความผิดได้ พนักงานสอบสวนได้สอบสวนผู้ร่วมกระทำความผิดกับผู้จับประกอบเพียงเท่านั้น ส่วนพยานอื่นถือเอาคำพยานในสำนวนการสอบสวนเดิม มิได้เรียกพยานเหล่านั้นมาสอบใหม่ ดังนี้ ย่อมถือได้ว่าคดีสำหรับผู้ร่วมกระทำความผิดนี้ ได้มีการสอบสวนโดยชอบแล้ว

คำพิพากษาศึกษาที่ ๖๐๑๓/๒๕๖๐

พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานโดยเห็นว่ามารดาผู้เสียหายพาผู้เสียหายไปให้แพทย์ตรวจร่างกายที่โรงพยาบาลของรัฐแล้ว ไม่จำเป็นต้องส่งตัวผู้เสียหายไปให้แพทย์ตรวจซ้ำอีก และรวบรวมผลการตรวจชั้นสูตรบาดแผลของแพทย์ไว้โดยไม่ได้สอบปากคำแพทย์ผู้ตรวจร่างกาย ดังนี้เป็นดุลพินิจของพนักงานสอบสวนที่สามารถกระทำได้ตามหน้าที่ตามมาตรา ๑๓๑ และไม่ถือว่าเป็นการสอบสวนโดยไม่ชอบ

คำพิพากษาศึกษาที่ ๕๒๔๘/๒๕๖๒

พนักงานสอบสวนสอบปากคำผู้เสียหาย มารดาผู้เสียหายและรวบรวมพยานหลักฐานทั้งปวงแล้วมีความเห็นสั่งฟ้องจำเลยเพราะเชื่อได้ว่าจำเลยกระทำความผิดตามข้อกล่าวหา โดยไม่จำเป็นต้องตรวจหาสารพันธุกรรมของจำเลยที่ทวารหนักของผู้เสียหาย พนักงานสอบสวนยอมมีอำนาจกระทำและไม่ถือเป็นข้อพิรุธ ประกอบกับพยานหลักฐานโจทก์ที่วินิจฉัยเป็นลำดับมามีน้ำหนักเชื่อมโยงสอดคล้องต่อกันสมเหตุสมผลเป็นที่น่าเชื่อถือ คดีจึงรับฟังได้มั่นคงโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ว่าจำเลยล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เสียหายในวันเกิดเหตุ

คำพิพากษาศึกษาที่ ๔๔๔๐/๒๕๖๒

ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๑ กำหนดให้พนักงานสอบสวนมีหน้าที่รวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถทำได้เพื่อพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา และมาตรา ๑๓๒ ให้อำนาจพนักงานสอบสวนที่จะจัดทำภาพถ่าย แผนที่ ภาพวาด หรืออื่นใดที่น่าจะกระทำให้คดีแจ่มกระจ่างขึ้น ดังนั้น แม้การรวบรวมหลักฐานเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวน แต่พนักงานสอบสวนจะรวบรวมหลักฐานใดบ้างอย่างไรเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนที่จะพิจารณาและใช้ดุลพินิจดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คดีแจ่มกระจ่างขึ้นจนสามารถพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้เท่านั้น การที่พนักงานสอบสวนไม่ได้ไปตรวจร้านค้าของจำเลย ไม่เอากางเกงชั้นในของผู้เสียหายที่ ๑ ไปตรวจ ไม่เอาน้ำพริก ไม่ยึดเบาะมาเป็นพยานหลักฐาน ไม่ยึดรถจักรยานยนต์มาตรวจ สอบ ทำให้การสอบสวนไม่ชอบไม่

คำพิพากษาศึกษาฎีกาที่ ๓๘๘๖/๒๕๕๓

ไม่มีกฎหมายบัญญัติห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนพยาน
ที่ผู้ต้องหานำมาให้ถ้อยคำต่อพนักงานสอบสวน ทั้งไม่มีกฎหมายบัญญัติห้ามมิให้
ผู้ต้องหา นำพยานไปให้ถ้อยคำต่อพนักงานสอบสวน ดังนั้น การที่พนักงานสอบสวน
ทำการสอบสวนพยานโจทก์ซึ่งเป็นพยานที่ผู้ต้องหาไปให้การต่อพนักงานสอบสวน
จึงรับฟังได้

พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ (มาตรา ๑๓๑/๑)

มาตรา ๑๓๑/๑ วรรคหนึ่ง

“ในกรณีที่ต้องใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริง ตามมาตรา ๑๓๑ ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือ เอกสารใด ๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้”

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๑๒/๒๕๕๙

สารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ เป็นพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ พนักงานสอบสวนมีอำนาจให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุหรือเอกสารใด ๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๑/๑ ซึ่งจำเลยมิได้นำสืบว่าวิธีการที่พนักงานสอบสวนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจหาดีเอ็นเอ ที่ขวดน้ำส้มของกลาง โดยการใช้ไม้พันสำลีเช็ดขวดน้ำส้มของกลางส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจนั้น ไม่ใช่วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ดังนี้ ผลการตรวจของผู้เชี่ยวชาญเป็นพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ได้ตามบทบัญญัติดังกล่าว

พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์

มาตรา ๑๓๑/๑ วรรคสอง

“ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี หากการตรวจพิสูจน์ตามวรรคหนึ่ง จำเป็นต้องตรวจเก็บตัวอย่าง เลือด เนื้อเยื่อ ผิวหนัง เส้นผมหรือขน น้ำลาย ปัสสาวะ อุจจาระ สารคัดหลั่ง สารพันธุกรรมหรือส่วนประกอบของร่างกายจากผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้พนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบมีอำนาจให้แพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญดำเนินการตรวจดังกล่าวได้ แต่ต้องกระทำเพียงเท่าที่จำเป็น และสมควรโดยใช้วิธีการที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดน้อยที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ ทั้งจะต้องไม่เป็นอันตรายต่อ ร่างกายหรืออนามัยของบุคคลนั้น และผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องให้ความยินยอม หากผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายไม่ยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายกระทำการป้องกัน ขัดขวางมิให้ผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้เบื้องต้นว่าข้อเท็จจริง เป็นไปตามผลการตรวจพิสูจน์ที่หากได้ตรวจพิสูจน์แล้วจะเป็นผลเสียต่อผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายนั้น แล้วแต่กรณี”

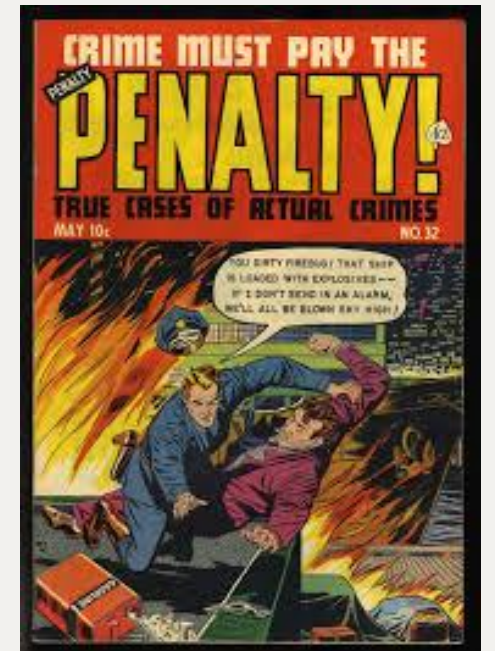
Note:

- การตรวจพิสูจน์ **บุคคล วัตถุ หรือเอกสาร** โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ตามมาตรา ๑๓๑/๑ วรรคหนึ่ง ไม่ต้องได้รับความยินยอม
- การตรวจพิสูจน์ **บุคคล** โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ต้องดูอัตราโทษด้วย กล่าวคือ ความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี อยู่ในบังคับตามมาตรา ๑๓๑/๑ วรรคหนึ่ง แต่ถ้ามีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี ต้องดำเนินการตาม มาตรา ๑๓๑/๑ วรรคสอง ด้วย

Note:

- การตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ตามมาตรา ๑๓๑/๑ วรรคสอง ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- การตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ตามมาตรา ๑๓๑/๑ วรรคสอง พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบจะขอให้ตรวจพิสูจน์โดยวิธีทางวิทยาศาสตร์ตามมาตรา ๑๓๑/๑ วรรคสอง ในความผิดอาญาที่มีโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีนั้น จำกัดเฉพาะ การขอให้ตรวจบุคคลเท่านั้น ดังนี้ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบอาจขอให้ตรวจพิสูจน์ วัตถุหรือเอกสารใด ๆ ในความผิดอาญาโดยไม่จำกัดอัตราโทษ

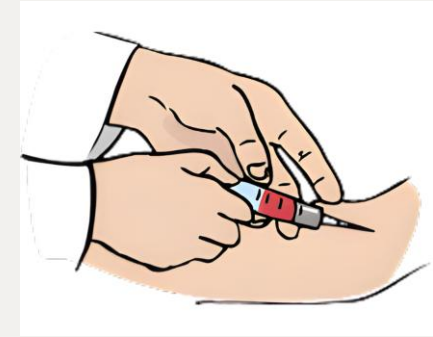

Note:

- การตรวจพิสูจน์โดยวิธีทางวิทยาศาสตร์ตามมาตรา ๑๓๑/๑ วรรคสอง ต้องกระทำโดยแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญ แต่ต้องกระทำเพียงเท่าที่จำเป็นและสมควรโดยใช้วิธีการที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดน้อยที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ ทั้งจะต้องไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายหรืออนามัยของบุคคลนั้น
- การตรวจพิสูจน์โดยวิธีทางวิทยาศาสตร์ตามมาตรา ๑๓๑/๑ วรรคสอง ผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ต้องยินยอมให้ตรวจพิสูจน์ โดยวิธีทางวิทยาศาสตร์ด้วย ถ้าบุคคลเหล่านั้นไม่ให้ความยินยอม พนักงานสอบสวนก็ไม่มีอำนาจจะขอให้ตรวจพิสูจน์ได้ แต่จะก่อให้เกิดข้อสันนิษฐานเป็นผลร้ายแก่ผู้ที่ไม่ยินยอมให้ตรวจพิสูจน์

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๕๑๔/๒๕๖๕

การตรวจพิสูจน์ที่ต้องตรวจเก็บตัวอย่างเลือดจากร่างกายผู้ต้องหาในความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี ซึ่งต้องได้รับคำยินยอมจากผู้ต่อนั้น ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๑/๑วรรคสอง **ไม่ได้บัญญัติว่า การให้ความยินยอมต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น การให้ความยินยอมจึงอาจทำโดยวิธีอื่นใดได้** การที่ร้อยตำรวจเอก ส. ร้องขอให้เจาะเลือดของจำเลยจนแพทย์เวรมีคำสั่งให้เจาะเลือดของจำเลย แล้ว ณ. เข้าไปสอบถามจำเลยก่อนเจาะเลือด ซึ่งเป็นมาตรฐานในการตรวจเลือดของคนไข้ จะต้องสอบถามและได้รับความยินยอมจากคนไข้ก่อนทุกครั้ง เมื่อ **ณ. สามารถสอบถามและเจาะเลือดของจำเลยได้** พฤติการณ์ของจำเลย **แสดงว่าจำเลยให้ความยินยอมในการเจาะเลือดแล้ว** รายงานการตรวจวิเคราะห์จึงเป็นพยานหลักฐานที่รับฟังได้

Note:

การไม่ยินยอมให้ตรวจพิสูจน์ตามมาตรา ๑๓๑/๑ วรรคสอง ก่อให้เกิดข้อสันนิษฐานทางกฎหมาย กล่าวคือ กรณีผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายไม่ยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายกระทำการป้องกันขัดขวางมิให้บุคคลที่เกี่ยวข้องให้ความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้เบื้องต้นว่าข้อเท็จจริงเป็นไปตามผลการตรวจพิสูจน์ที่หากได้ตรวจพิสูจน์แล้วจะเป็นผลเสียต่อผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายนั้นแล้วแต่กรณี

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๘๘๖/๒๕๕๘

คดีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีเท่านั้น หากพนักงานสอบสวนจะทำการตรวจพิสูจน์บุคคลโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ พนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๑/๑ วรรคสอง คดีนี้ขอเท็จจริงฟังเป็นยุติว่า เป็นคดีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี จึงไม่อยู่ในบังคับของบทบัญญัติดังกล่าว

การที่พนักงานสอบสวนพบจำเลยนอนหมดสติอยู่บนเตียงผู้ป่วยและได้กลิ่นสุรา แต่ไม่สามารถตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ได้ จึงเป็นกรณีที่พันตำรวจโท ส. สงสัยว่า จำเลยกระทำความผิดฐานขับรถในขณะเมาสุราหรือไม่ พันตำรวจโท ส. จึงมีอำนาจที่จะทำการตรวจพิสูจน์บุคคลโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๑/๑ วรรคหนึ่ง การที่พันตำรวจโท ส. มีหนังสือขอให้แพทย์ผู้ตรวจรักษาจำเลยเก็บตัวอย่างเลือดของจำเลยเพื่อตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ว่าเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ จึงเป็นการรวบรวมพยานหลักฐานเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับความผิดที่จำเลยถูกกล่าวหาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๑ ประกอบกับ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๔ การสอบสวนของพันตำรวจโท ส. พนักงานสอบสวนจึงชอบด้วยกฎหมาย

THANK YOU

